

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет медичний № 1

Кафедра симуляційних медичних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2023 року

**МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ПРАКТИКИ
«СИМУЛЯЦІЙНА МЕДИЦИНА (ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ)»**

Факультет, курс: Медичний, 2 курс

Навчальна дисципліна: Симуляційна медицина (догляд за хворими)

Затверджено:

Засіданням кафедри симуляційних медичних технологій
Одеського національного медичного університету

Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Завідувач кафедри Олександр РОГАЧЕВСЬКИЙ

Розробники:

завідувач кафедри Олександр РОГАЧЕВСЬКИЙ
завуч кафедри Ольга ЄГОРЕНКО
доцент кафедри Михайло ПЕРВАК
доцент кафедри Василь ГЛАДЧУК
доцент кафедри Ігор ШЕВЧЕНКО
доцент кафедри Юрій ПЕТРОВСЬКИЙ
асистент кафедри В'ячеслав ОНИЩЕНКО
асистент кафедри Дмитро КАРАКОНСТАНТИН
асистент кафедри Світлана ТРИЩЕНКО
асистент кафедри Геннадій ЧЕРЕМНИХ
асистент кафедри Андрій ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ

Тема №1

Тема. Пролежні: основні причини, фактори ризику, профілактика та лікування

Мета: пояснити основні причини виникнення пролежнів, місця їх локалізації, зокрема фактори ,які приводять до захворювання, профілактичні дії, методи лікування.

Основні поняття: пролежні, стадії, профілактика, лікування.

Обладнання: ноутбук з презентацією, мультимедійний проектор, манекен людини, перев`язочний матеріал, антисептики, лініменти, мазі, спреї, рукавички медичні, маски.

План:

1. Організаційні заходи (привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми).
2. Контроль рівня знань (письмова робота, письмове тестування, фронтальне опитування з основної термінології, (тощо у разі необхідності).
3. Питання (тестові завдання) для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Пролежні це-:

A. Відшарування епідермісу

B. опіки

C. гнійничкові висипи

D. дерматит

E. папіломи

2. місця найчастішого утворення пролежнів

A. потилиця

B. Лопатки, лікті, п`ятки

C. Хребет

D. Крижові кістки, сідниці

E. Усі відповіді вірні

3. Чинники, що приводять до утворення пролежнів :

A. тиск

B. тертя

C. Синтетичні тканини

D. Крихти в ліжку

E. Всі відповіді вірні

4. Хвора А., 72 роки, порушення мозкового кругообігу. Призначено постільний режим:

A. Постільна і натільна білизна з натуральних тканин

B. Місця можливих пролежнів обробляти антисептиком

C. Відповідне харчування

D. Протипролижневий матрац

E. Всі відповіді вірні

5. Хворий Д., 67 років. Післяопераційний стан. Які розчини доречні для профілактики пролежнів.

A. Камфорним спиртом

B. Розчин перманганату калію

C. Розчин фурациліну

D. 3% йодом

E. Розчин перекису водню

4. Обговорення теоретичних питань:

- що таке пролежні

- Причини виникнення .

- Етіологія, патогенез .
- Класифікація.
- Клінічні особливості пролежнів.
- Діагностика : Критерії тяжкості. Шкали оцінки пролежнів.
- Фактори ризику виникнення пролежнів.
- Профілактика та лікування.

Примітка. Обговорення теоретичних питань може відбуватись у формі відповідей на поставлені питання, диспутів, дискусій, виступів з доповідями, рефератами, обговорення доповідей та рефератів, рецензування відповідей здобувачів вищої освіти тощо.

5. Теми доповідей/рефератів:

- класифікація пролежнів
- механізм утворення пролежнів.
- Шкала оцінки пролежнів.
- Фактори ризику виникнення пролежнів.
- Профілактика пролежнів.
- Лікування пролежнів.

Примітка. При підготовці доповіді, реферату, аналітичного огляду тощо здобувачі вищої освіти можуть, разом із цим, готувати дидактичні наочні матеріали у вигляді таблиць, кодограм, слайдів, малюнків, схем препаратів тощо.

6. Підбиття підсумків

7. Список рекомендованої літератури (основна, додаткова, електронні інформаційні ресурси):

Основна

1. Догляд за хворими та сестринська справа: учбовий посібник / Якименко О.О; під редакцією Якименко О.О., 2021 – 178 с.
2. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навчальний посібник / Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І. Коцар, Л.М. Ковальчук, О.В. Кононов. — 4-е видання // К.: ВСВ “Медицина”, 2018. - 900 с.
3. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В.І. Литвиненка. - 7-ме вид., випр. - К. : Медицина, 2017. - 424 с.

Додаткова:

1. Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 2. Розділ 9.4. Підручник/ Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник. Медицина. Україна. 2019р. – 582 с.
2. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів/ За ред. проф. Ю.М. Мостового. - 22-ге вид., перероб.- Київ: Центр ДЗК, 2017. - С. 473 -480.

Тема №2

Тема. Догляд за хворими з гарячкою

Мета: Навчити здобувачів веденню хворих з гарячкою. Пояснити суть особливості діагностики та невідкладної допомоги при гарячці.

Основні поняття : гіпертермія, гарячка, лихоманка, гіпотермія.

Обладнання: ноутбук з презентацією, мультимедійний проектор, манекен людини, термометри, грілки, міхур з льодом, рукавички, маски.

План:

1. Організаційні заходи (привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми).
2. Контроль опорного рівня знань (письмова робота, письмове тестування, фронтальне

опитування з основної термінології тощо) (у разі необхідності).

3. Питання (тестові завдання) для перевірки базових знань за темою семінару:

1 Яка буває гарячка:

- A. Субфебрильна
- B. Помірна
- C. Висока
- D. Гіперпіроксія
- E. Всі відповіді вірні

2 Стадії гарячки

- A. підвищення температури
- B. стадія сталої температури
- C. стадія зниження температури
- D. всі відповіді вірні

3 Способи зниження температури

- A. Велика кількість рідини
- B. Фізичні методи охолодження
- C. Антипіретики
- D. Всі відповіді вірні

4 Причини гарячки

- A. Інфекції
- B. Запальні процеси
- C. Грип
- D. ОРВІ
- E. Всі відповіді вірні

5 Коли не можна застосовувати грілку:

- A. Біль в животі
- B. Травми, забої, удари
- C. Кровотечі
- D. Пухлини
- E. Всі відповіді вірні

6 Температура води в грілці

- A 40 градусів за цельсієм
- B 60 градусів за цельсієм
- C 30 градусів за цельсієм
- D Відповідь A ,B

7 гіпотермію викликає:

- A Переохолодження
- B Отруєння
- C Мокра одежа
- D Всі відповіді вірні

8 Жарознижувальні препарати призначають:

- A При температурі вище 38,5
- B Головний та м'язевий біль
- C Хворим з судомами

ДВсі відповіді вірні

9 Характеристика гарячки:

АСептична (один пік за добу)

В Два піки за добу

С Переміжна (інтермітуюча)

ДПостійна

Е Всі відповіді вірні

10.Клінічна картина гарячки:

А. Сухість шкіри та слизових

В. Озноб

С. Головний біль

Д. Олігурія

Е. Всі відповіді вірні

4. Обговорення теоретичних питань:

- Рекомендації щодо медичної допомоги при гарячці

- Медикаментозне лікування

- Питтєвий режим

- Висококалорійна їжа

Примітка. Обговорення теоретичних питань може відбуватись у формі відповідей на поставлені питання, диспутів, дискусій, виступів з доповідями, рефератами, обговорення доповідей та рефератів, рецензування відповідей здобувачів вищої освіти тощо.

5. Теми доповідей/рефератів:

- Причини гарячки

- Медична допомога при гарячці

- Класифікація гіпертермій, що таке гіпотермія

- Показання до застосування грілки та міхура з льодом

- Лікування гіпертермії.

- Лікування гіпотермії.

6. Підбиття підсумків.

7. Список рекомендованої літератури (основна, додаткова, електронні інформаційні ресурси):

Основна:

1.Внутрішні хвороби. Підручник заснований на засадах доказової медицини, 2018/19. Практична медицина. ISBN 978-83- 7430- 9, Вроцлав. – Розділ 13. – С. 939-944.

2.Пропедевтика внутрішньої медицини, за редакцією професора О.Г. Яворського.

Комісаренко тощо. Під ред.: проф. П.Н. Боднара. – Вінниця. Нова Книга, 2018. Розділ – 6, – 191-301 с

Додаткова:

3.Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 2. Розділ 9.4. Підручник/ Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник. Медицина. Україна. 2019р. – 582 с.

4.Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів/ За ред. проф. Ю.М. Мостового. - 22-ге вид., перероб.- Київ: Центр ДЗК, 2017. - С. 473

Тема №3

Тема. Техніка перорального годування пацієнтів з обмеженнями рухливості

Мета: пояснити суть техніки годування пацієнтів. Пояснити суть годування хворих з обмеженнями рухливості.

Основні поняття: пероральне годування, техніка перорального годування, види перорального годування.

Обладнання: ноутбук з презентацією, мультимедійний проектор, манекен людини, посуд, рукавички, серветки, пелюшки, приліжковий столик для годування.

План:

1. Організаційні заходи (привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми).

2. Контроль опорного рівня знань (письмова робота, письмове тестування, фронтальне опитування з основної термінології тощо, (у разі необхідності).

3. Питання (тестові завдання) для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Пероральний шлях застосування є одним із видів:

A. ентерального шляху введення

B. сублінгвального

C. буккального

D. ректального

E. всі відповіді вірні

2. Пероральне харчування має бути:

A. висококалорійним

B. збалансованим

C. легко засвоюватись

D. багатим на вітаміни та мікроелементи

E. всі відповіді вірні

3. Що забезпечує пероральне харчування.:

A. Життєйність

B. Одування хворих

C. Адаптації до навколишнього середовища

D. Нормальному розвитку дітей

E. Всі відповіді правильні

4. Що треба їсти щодня:

A. Зелень і овочі

B. Горіхи

C. Молоко, кисломолочні продукти

D. М'ясо

E. Все вірно

5. Як потрібно вживати їжу:

A. З гарним настроєм

B. Не поспішати

C. Ретельно пережовувати

D. Запивати невеликою кількістю рідини

E. Все вірно

4. Обговорення теоретичних питань:

- Пероральне годування
- Способи перорального годування
- Пероральне годування самостійно та з допомогою медпрацівників

Примітка. Обговорення теоретичних питань може відбуватись у формі відповідей на поставлені питання, диспутів, дискусій, виступів з доповідями, рефератами, обговорення доповідей та рефератів, рецензування відповідей здобувачів вищої освіти тощо.

5. Теми доповідей/рефератів:

- Способи перорального годування.
 - Пероральне годування самостійно та з допомогою.
- Принципи перорального годування.

6. Підбиття підсумків

1.Список рекомендованої літератури (основна, додаткова, електронні інформаційні ресурси):
Основна:

2.Внутрішні хвороби. Підручник заснований на засадах доказової медицини, 2018/19. Практична медицина. ISBN 978-83- 7430- 9, Вроцлав. – Розділ 13. – С. 939-944.

3.Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 2. Розділ 9.4. Підручник/ Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник. Медицина. Україна. 2019р. – 582 с.

4.Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів/ За ред. проф. Ю.М. Мостового. - 22-ге вид., перероб.- Київ: Центр ДЗК, 2017. - С. 473 -480.

5. Пропедевтика внутрішньої медицини, за редакцією професора О.Г. Яворського

Тема № 10

Тема: Техніка ентерального годування.Встановлення орогастрального та наногастрального зондів.

Мета:Пояснити суть техніки ентерального годування пацієнтів. Постановка назо та орогастрального зондів.Практичні навички.

Основні поняття: ентеральне годування,орогастральний,назогастральний зонд.

Обладнання: ноутбук з презентацією, мультимедійний проектор, зонди, серветки, манекен, рукавички, маски, олія, знеболючий спрей.

План:

1. Організаційні заходи (привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми).
2. Контроль опорного рівня знань (письмова робота, письмове тестування, фронтальне опитування з основної термінології тощо) (у разі необхідності).
3. Питання (тестові завдання) для перевірки базових знань за темою семінару:

1 Нутритивна терапія- переваги:

A не потребує стерильності

B єкомне

C безпечне

D повноцінне

E все вірно

2 Показання до застосування ентерального харчування:

- A** Захворювання ШКТ
- B** Синдром малябсорції.
- C** Псевдообструкції.
- D** Розлади ЦНС.
- E** Всі відповіді вірні.

3 Протипоказання до ентерального харчування:

- A** Кишкова непрохідність
- B** Гострий панкреатит
- C** Анурія
- D** Кровотеча
- E** Всі відповіді вірні

4 Спеціалізовані суміші для ентерального годування:

- A** Стандартні полімерні(білкові)
- B** Напівелементні(гідролізати білка)
- C** Спеціального призначення (імунomodуючі)
- D** З харчовим модулем(білкові,жирові,і т.ін.)
- E** Все вірно.

5 Види ентерального харчування:

- A** Назогастральна трубка
- B** Назоентеральна трубка
- C** Ентеростомія
- D** Гастростомія
- E** Все вірно.

4. Обговорення теоретичних питань:.

- Техніка ентерального харчування.
- Класифікація способів ентерального харчування.
- Постановка орогастрального зонда.
- Постановка назогастрального зонда.

Примітка. Обговорення теоретичних питань може відбуватись у формі відповідей на поставлені питання, диспутів, дискусій, виступів з доповідями, рефератами, обговорення доповідей та рефератів, рецензування відповідей здобувачів вищої освіти тощо.

5. Теми доповідей/рефератів:

- Техніка ентерального харчування.
- Класифікація способів ентерального харчування.
- Постановка орогастрального зонда.
- Постановка назогастрального зонда.

Примітка. При підготовці доповіді, реферату, аналітичного огляду тощо здобувачі вищої освіти можуть, разом із цим, готувати дидактичні наочні матеріали у вигляді таблиць, кодограм, слайдів, малюнків, схем препаратів тощо.

6. Підбиття підсумків

7. Список рекомендованої літератури (основна, додаткова, електронні інформаційні ресурси):

Основна:

1. П.М. Боднар, Г.П. Михальчишин, Ю.І. Комісаренко та ін.) За ред. професора П.М. Боднара, – Вид. 4, перероб. та доп. – Вінниця: Нова Книга, 2017. – 456 с.
2. Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 1. Розділи 1-8: підручник. / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. За ред.. проф. Л.В. Глушка. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019.
Додаткова:
 3. Внутрішня медицина: Порадник лікарю загальної практики: Навчальний посібник (ВНЗ ІV р.а.) / А.С. Свінціцький, О.О. Абрагамович, П.М. Боднар та ін. За ред. А.С. Свінціцького. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. – стр. 312-326
 4. Сучасні класифікації та стандарти лікування внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи: нормативні показники, трактування змін / За ред.. д-ра мед. наук, проф. Ю.М. Мостового. – 27 вид., змін. – Київ: центр ДЗК, 2020 – 792 стр.
 5. Ю. М. Мостовий. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Київ: Центр ДЗК, - 2016. - 616 с.
 6. Пропедевтика внутрішньої медицини, за редакцією професора О.Г. Яворського.

Практичне заняття №11

Тема: Техніка підкладання судна тяжкохворим. Догляд за колостомою.

Мета: пояснити техніку підкладання судна тяжкохворим, догляд за колостомою.

Основні поняття: колостома, техніка догляду, підкладання судна.

Обладнання: ноутбук з презентацією, мультимедійний проектор, рукавички, маски, манекен з колостомою, судна.

План:

1. Організаційні заходи (привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми).
2. Контроль опорного рівня знань (письмова робота, письмове тестування, фронтальне опитування з основної термінології тощо) (у разі необхідності).
3. Питання (тестові завдання) для перевірки базових знань за темою семінару:
 1. Коли ставиться стома?
 - А. Видалення кишківника
 - В. Видалення частини кишківника.
 - С. Видалення сечового міхура.
 - Д. Все вірно.
 2. Скільки можна тримати однокомпонентний калоприймач?
 - А. Добу
 - В. Дві доби
 - С. 12 годин.
 - Д. Три доби
 - Е. Вірно варіант А
 3. Скільки можна тримати двокомпонентний калоприймач?
 - А. Добу
 - В. Дві доби.
 - С. Три доби.
 - Д. 12 годин.
 - Е. Вірно варіант С.
4. Причини подразнення колостоми:

- А. Неправильно підібраний калоприймач.
- В. Реакція на клейку стрічку.
- С. Отвір калостоми не співпадає з отвором калоприймача.
- Д. Послаблений стілець.
- Е. Всі відповіді вірні.

5. Вимоги для підкадних суден:

- А. Піддається обробці і стерилізації.
- В. Легке в використанні.
- С. З гіпоалергенних матеріалів.
- Д. Всі відповіді вірні.

4. Обговорення теоретичних питань:

- Техніка підкладання судна важкохворим.
- Колостома, види, догляд;
- знезараження суден;

Примітка. Обговорення теоретичних питань може відбуватись у формі відповідей на поставлені питання, диспутів, дискусій, виступів з доповідями, рефератами, обговорення доповідей та рефератів, рецензування відповідей здобувачів вищої освіти тощо.

5. Теми доповідей/рефератів:

- Техніка підкладання судна важкохворим.
- Колостома, види,
- Догляд за колостомою
-

Примітка. При підготовці доповіді, реферату, аналітичного огляду тощо здобувачі вищої освіти можуть, разом із цим, готувати дидактичні наочні матеріали у вигляді таблиць, кодограм, слайдів, малюнків, схем препаратів тощо.

6. Підбиття підсумків

7. Список рекомендованої літератури (основна, додаткова):

Основна:

1) Внутрішні хвороби: у 2 частинах. Частина 1. Розділи 1-8: підручник. / Л.В. Глушко, С.В. Федоров, І.М. Скрипник та ін. За ред. проф. Л.В. Глушка. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019.

Додаткова:

2. Внутрішня медицина: Порадник лікарю загальної практики: Навчальний посібник (ВНЗ IV р.а.) / А.С. Свінціцький, О.О. Абрагамович, П.М. Боднар та ін. За ред. А.С. Свінціцького. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. – стр. 312-326

3. Сучасні класифікації та стандарти лікування внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи: нормативні показники, трактування змін / За ред. д-ра мед. наук, проф. Ю.М. Мостового. – 27 вид., змін. – Київ: центр ДЗК, 2020 – 792 стр.

4. Ю. М. Мостовий. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Київ: Центр ДЗК, - 2

5. . Пропедевтика внутрішньої медицини, за редакцією професора О.Г. Яворського.

Практичне заняття №12

Тема: Техніка встановлення сечового катетера. Догляд за постійним сечовим катетером.

Мета: пояснити техніку встановлення сечового катетера, догляд за постійним сечовим катетером.

Основні поняття: Сечові катетери, техніка встановлення та догляду.

Обладнання: ноутбук з презентацією, мультимедійний проектор, рукавички, маски, манекен катетери чоловічі та жіночі, серветки, пелюшки.

План:

4. Організаційні заходи (привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми).

5. Контроль опорного рівня знань (письмова робота, письмове тестування, фронтальне опитування з основної термінології тощо) (у разі необхідності).

6. Питання (тестові завдання) для перевірки базових знань за темою семінару:

1. Покази для постановки катетера ?

- А. Гостра затримка сечі
- В. Запальні процеси.
- С. Після пологів.
- Д. Все вірно.

2. Скільки можна тримати сечовий катетер максимально?

- А. Добу
- В. Дві доби
- С. 28 днів.
- Д. Три місяці
- Е. Вірно варіант С і Д

3. Скільки може вмістити сечовий міхур?

- А. 300мл.
- В. 500мл.
- С. 700мл.
- Д. 250-750мл.
- Е. Вірно варіант Д.

4. Яка норма сечовипускання в день :

- А. 2-3 рази
- В. 4-5 разів.
- С. до 6 разів .
- Д. 4-10 разів.
- Е. Відповідь Д.

5. Катетер Фолея може стояти?:

- А. Добу.
- В. Дві доби
- С. Сім діб.
- Д. Вірна відповідь С.

7. Обговорення теоретичних питань:

- Техніка встановлення сечового катетера чоловікам .

- Техніка встановлення сечового катетера жінкам;
- знезараження катетерів; Догляд за постійним катетером у чоловіків і жінок.

Примітка. Обговорення теоретичних питань може відбуватись у формі відповідей на поставлені питання, диспутів, дискусій, виступів з доповідями, рефератами, обговорення доповідей та рефератів, рецензування відповідей здобувачів вищої освіти тощо.

8. Теми доповідей/рефератів:

- -. Техніка встановлення сечового катетера чоловікам .
- Техніка встановлення сечового катетера жінкам;
- знезараження катетерів; Догляд за постійним катетером у чоловіків та жінок.

Примітка. При підготовці доповіді, реферату, аналітичного огляду тощо здобувачі вищої освіти можуть, разом із цим, готувати дидактичні наочні матеріали у вигляді таблиць, кодограм, слайдів, малюнків, схем препаратів тощо.

9. Підбиття підсумків

10. Список рекомендованої літератури (основна, додаткова):

Основна:

1. Догляд за хворими та сестринська справа: учбовий посібник / Якименко О.О; під редакцією Якименко О.О., 2021 – 178 с.
2. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навчальний посібник / Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І. Коцар, Л.М. Ковальчук, О.В. Кононов. — 4-е видання // К.: ВСВ “Медицина”, 2018. - 900 с.
3. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В.І. Литвиненка. - 7-ме вид., випр. - К. : Медицина, 2017. - 424 с.